

Záznam

ze zasedání 79. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR, kteře se konalo dne 17. září 2009 na Úřadu vlády ČR

Přítomni: dle prezenční listiny

Program

1. **Materiály k projednání:**
 - 1.1. **Zpráva o současném stavu ekonomiky ČR**
 - 1.2. **Návrh státního rozpočtu České republiky na rok 2010**

2. **Materiály k informaci:**
 - 2.1. **Zpráva o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácnosti ČR v I. čtvrtletí 2009**

3. **Různé**

Předkládané materiály:

K bodu 1.1.: Podkladové materiály vlády ČR, SP ČR, KZPS ČR, ČMKOS a ASO

K bodu 1.2.: Podkladový materiál MF ČR a záznam z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku ze dne 11. 9. 2009

k bodu 2.1.: Podkladový materiál MPSV ČR

Přílohy:

- Prezenční listina
- Vyjádření zaměstnavatelů a odborů k návrhu balíčku opatření na snížení deficitu na rok 2010
- Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k návrhu státního rozpočtu na rok 2010
- Dodatek ke Stanovisku ASO k současné ekonomické situaci ČR

Průběh jednání

Zasedání zahájil a řídil předseda vlády ČR a předseda RHSD ČR Ing. Jan Fischer, CSc., (dále předsedající).

Vystoupení k dopravní obslužnosti v bodu „Různé“ avizoval vicepresident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák. Po stanovisku ministrů JUDr. Petra Šimerky a Ing. Gustáva Slamečky bylo vzato na vědomí. Rovněž bylo vzato na vědomí, že po jednání bude tisková konference, ale bez účasti předsedajícího.

K bodu 1.1.: Zpráva o současném stavu ekonomiky ČR

Úvodní slovo k materiálu přednesl ministr financí Ing. Eduard Janota. Zmínil makroekonomickou situaci. Připomněl jednání v Brně, kde přislíbil určitou podporu exportu letos i v příštím roce s tím, že je však třeba sledovat účelnost čerpání prostředků. Dále upřesnil čísla, která ukazují celkový propad ekonomiky, rozpočtový schodek, propad příjmů z daní a pojistného s tím, že nejsou naplňovány ani další příjmové položky. Pro ulehčení situace zaměstnavatelů vydal pokyny finančním úřadům, týkající se záloh na daně. Propad se projevuje i v místních rozpočtech. Problémy lze očekávat ve zdravotních pojišťovnách, kde jsou rezervy již vyčerpány. Negativně se v této oblasti projevuje pokles mezd. Dále se zmínil o čerpání prostředků z fondů EU. Vyjádřil spokojenost s čerpáním v letech 2004 – 6. Na léta 2009 – 13 jsou téměř všechny programy odeslány a v orgánech EU schváleny. Na závěr ještě připomněl změny v potřebách trhu práce a zmínil otázku využití aplikovaného výzkumu.

K další části materiálu vystoupil s úvodním slovem ministr průmyslu a obchodu Ing. Vladimír Tošovský, který se zabýval průmyslovou výrobou v ČR. Konstatoval celkový propad průmyslové produkce. S tím souvisí nedostatek zakázek. Výrazné je i snížení výroby

motorových vozidel. S celkovým propadem průmyslové produkce úzce souvisí zvyšování nezaměstnanosti. Konstatoval, že poslední známá čísla ukazují zpomalování propadu. K této situaci uvedl příklady již přijatých protikrizových opatření. Jedná se o navýšení podpory exportu a o podporu malého a středního podnikání. V této souvislosti zmínil i novelu živnostenského zákona a čerpání prostředků z operačních programů.

Poslední úvodní slovo k materiálu přednesl ministr práce a sociálních věcí JUDr. Petr Šimerka. Své vystoupení zaměřil na zaměstnanost a sociální agendu. Nezaměstnanost dosáhla v současnosti 8,5% a je předpoklad, že se bude nadále zvyšovat i když ubylo hromadných propouštění. Zajímavé je, že dosud nedošlo k propadu kupní síly, ale pouze ke zbrzdění dynamiky. Otázkou je další vývoj a jaká opatření přijmout. Důležité bude udržet zaměstnanost u perspektivních zaměstnavatelů. V této souvislosti připomněl programy, které pomáhají udržet zaměstnanost (Školení je šance, Vzdělávejte se). Na tyto programy se používají prostředky EU. Konstatoval, že zatím prostředky jsou, ale jejich čerpání není neomezené. Proto se také, někdy až přísně, jejich čerpání kontroluje a sleduje efektivnost. Zmínil i projekt Restart a v této souvislosti i problémy v efektivnosti nalézání práce. Obecně se apeluje na snižování stavu úředníků, ale na úřadech práce je, s ohledem na výši nezaměstnanosti, již kritický stav. Na závěr připomněl, že s ohledem na současnou situaci, se bude muset postoupit v pracích na pracovněprávní legislativě a na důchodové reformě. Není možné zase čekat další ½ roku. V této souvislosti vyzval sociální partnery ke spolupráci a ke vzájemné dohodě.

Jako první reagoval na předchozí vystoupení vicepresident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák. Poděkoval za materiál i když nesplnil plně představy. Konstatoval, že nesdílí ani mírný optimismus v dalším vývoji. Dále informoval, že předchozí vládní balíčky zaměstnavatelům příliš nepomohly. Jako příklad uvedl program „Zelená úsporám“, knihy jízd atd. Dále připomněl priority zaměstnavatelské strany, které by měly být určitými východisky z krizové situace. Jedná se o vědu, výzkum a inovace. Upřednostnit aplikovaný výzkum. Věnovat pozornost vzdělávání ve prospěch průmyslu. Podpora exportu, prostředky jsou, ale veřejnost o tom není informována. Udržet rozvoj dopravní infrastruktury. Řešení platební neschopnosti. V této souvislosti zmínil roli státu, jako nejhoršího plátce. Řešit trh práce. V současnosti ale nevidí řešení ve změně zákoníku práce. Nutno řešit nefunkčnost státní správy, byrokracii. Není třeba zatěžovat zaměstnavatele extrémními ekologickými normami. Připomněl problém přijetí EURa v souvislosti s prohlášením Bulharska.

Za stranu zaměstnanců jako první reagoval předseda ČMKOS Milan Štěch. Materiál vládní strany zklamal. Chybí tam jak pokračovat dál, co pro to udělat. V této souvislosti zmínil chování státních úředníků při jednáních. Jejich určitou nesamostatnost, chybějící názor. Dále vyjádřil nesouhlas se zprávou NERVu. V případě balíčku nemůže jít pouze o úspory, ale o přijetí opatření k řešení krize. Na zpracování těchto opatření se chtějí podílet, ale je nutno, aby jejich názory byly brány vážně a jednající úředníci měli plné pravomoci. Jako hlavní problém vidí v tom, že nedošlo k vyhodnocení minulých opatření, která mají negativní dopad do současnosti. Porovnal daňové zatížení se zeměmi EU. Domnívá se, že nyní není nutné ZP řešit. Klade si otázku, proč zahraniční firmy odcházejí. Opakovaně zmínil východiska NERVu a problém ve složení NERVu. Připomněl, že minulé analýzy ČMKOS se naplňují. Vláda je omezena tím, že měla končit, pokud by se však mandát prodloužil musí se neprodleně jednat.

Předsedající sdělil, že střídavě budou vystupovat zástupci sociálních partnerů. Za stranu zaměstnavatelů potom postupně vystoupili předseda KZPS Jan Wiesner, opakovaně vicepresident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák, místopředseda KZPS Ing. Miroslav Jírovský, vicepresident SP ČR Ing. Pavel Kafka, prezident SOCR ČR Ing. Zdeněk Juračka. Ve svých vystoupeních podpořili vystoupení vicepresidenta SP ČR Ing. Jaroslava Hanáka, připomněli roli Pracovních týmů RHSD ČR s tím, že přednesené názory nebyly do materiálu zapracovány. Kritizovali absenci opatření k řešení situace a současně i práci, či nečinnost státních úředníků. Navrhli v součinnosti se stranou odborů, aby vláda zítra sociálním partnerům balíček předala a ti zpracují svá stanoviska a materiál by se projednal na mimořádné plenární schůzi. Souhlasili s názorem premiéra na zpracování východisek z krize se základními prioritami na nejbližší období. Dále zmínil vážnou situaci v zemědělství, kde

dochází k poklesu produkce, cen i mezd. Dotace na vzdělávání se zemědělství netýkají. Dále byl vysvětlen odchod firmy Siemens do zahraničí v návaznosti na neexistenci českého trhu kolejových vozidel. V souvislosti s daňovými úniky byla otevřena i otázka tzv. podnákupních cen, které umožňují krácení DPH, krácení daně z příjmu. Jsou využívány převážně obchodními řetězci a jejich používání má i nepřímé důsledky pro zemědělce. Vyzvali k řešení této otázky MPO ČR a MF ČR. Podklady předají příští týden.

Za stranu odborů postupně vystoupili předseda OS KOVO Josef Středula, místopředseda ČMKOS Jaroslav Zavadil, předseda ASO Bohumír Dufek. Kritizovali nedostatečnou ochranu českého trhu práce v souvislosti s odchodem některých firem do zahraničí (např. Siemens) a s porovnáním s praxí v jiných zemích. Připomněli, že v jiných zemích se řeší využití nových zelených technologií, využití vědy a výzkumu, zaměřují se na přípravu budoucnosti. Zde se stagnuje a chybí takové základní dokumenty, jako je hospodářská politika země. Situace v podnicích se zhoršuje. Konstatovali, že všechny náměty jsou známy, známy jsou i problémy, jako zneužívání dávek v nezaměstnanosti, agenturní zaměstnávání, práce cizinců. Unikají daně i další platby. V této souvislosti uvedli i některé příklady. Je třeba proto propojit všechny kontrolní systémy. Na základě vystoupení premiéra a ve spolupráci se zaměstnavateli navrhli opatření, která přednesl Ing. Jaroslav Hanák. Připomněli, že balíčkem se řeší náprava předešlých reforem. Kritizovali nerovnoměrné rozdělení zátěže. Nejvíce trpí ti nejchudší. Problémy jsou s vybíráním daní u cizinců.

V průběhu rozpravy, před svým odchodem, vystoupil předsedající. Konstatoval, že o pokračování činnosti této vlády nebude rozhodovat ona sama. Tato vláda, ale také nebude utíkat před odpovědností. Komunikuje a je i nadále připravena komunikovat se sociálními partnery. Dále konstatoval, že státní správa není odpolitizována a to přináší velké problémy, zvláště před volbami. Je také nutno uznat, že tam pracuje řada vynikajících odborníků, ale není zaručen žádný kariérní postup. Změna ve státní správě by měla proběhnout ve střednědobém výhledu a tato vláda, pokud dostane další mandát na tom určitě začne pracovat. K NERVu sdělil, že vláda její výsledky sleduje a spolupracuje s ní, ale výsledky nebere beze zbytku. Dále se zmínil o rozpočtu a o krizovém balíčku. Konstatoval, že balíček se nemůže líbit nikomu, protože obsahuje mix opatření, na kterých je vláda schopna se dohodnout. Proto je dáván do diskuze a k politické debatě, protože rozpočet je vždy politická záležitost. Dále se zmínil o určité vizi, ne obsáhlé, ale reálné a kontrolovatelné. Tato země nutně potřebuje strategii, jak překonat krizi. To je dokument, na kterém se musí začít okamžitě pracovat. Při přípravě rozpočtu se vycházelo z predikcí MF ČR s přihlédnutím k pohledům jiných subjektů. Ke krizovému balíčku konstatoval, že to není reforma, ale souhrn opatření, která budou platit jeden rok.

Předseda vlády a předseda RHSD ČR, s ohledem na další jednání, opustil jednání 79. Plenární schůze RHSD ČR.

Na předchozí vystoupení reagoval ministr financí Ing. Eduard Janota. Konstatoval, že vláda je sice úřednická, ale pod politickými vlivy. Nemá mandát řešit některé záležitosti. Také nemůže zasahovat do činnosti jednotlivých subjektů, pokud se řídí naší legislativou. Dále k balíčku sdělil, že probíhá řada jednání, hledá se shoda ve vládě a budou teprve probíhat politická jednání. Opatření musí být průřezová, týkající se jak výdajové, tak příjmové strany. K tomu uvedl řadu příkladů. Zmínil i problém s přijetím EURO. Po politických jednáních bude materiál projednán v pondělí ve vládě a poté předložen do PSP ČR a tam by měl být urychleně projednán. Reagoval i na názor, že v ČR je vysoká daňová kvóta a vyslovil s tímto názorem nesouhlas.

Ministr práce a sociálních věcí a výkonný místopředseda RHSD ČR JUDr. Petr Šimerka (dále předsedající) konstatoval, v návaznosti na předchozí vystoupení, že na něj není vyvíjen politický tlak. S ohledem na dosavadní průběh diskuze doporučil sloučit jednání k oběma bodům jednání. S návrhem byl vysloven souhlas.

Dále reagoval ministr dopravy Ing. Gustáv Slamečka, který konstatoval, že balíček obsahuje opatření lehčí i těžší. Ta lehčí se týkají daní a ta těžší jsou opatření systémová. Zmínil se o problému odchodu některých firem z ČR. Doporučil připravit k tomuto problému zprávu na základě konkrétních příkladů.

Předsedající vyhlásil přestávku.

Místopředseda ČMKOS Jaroslav Zavadil sdělil, že přestávka byla využita ke konzultacím a k tomu, aby sociální partneři našli shodu v názoru na některá chystaná opatření a tak podpořili ministra financí v dalších jednáních.

Společné stanovisko přednesl vicepresident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák, který konstatoval, že v zájmu klidu pro podnikatelské prostředí, v zájmu klidu a neznerozhození občanů a v zájmu ukončení politického populismu se podnikatelská sféra vzdává slevy na sociálním pojištění, dané novou právní úpravou a požaduje zachování stávající sazby pro nemocenské pojištění. S upřesněním vystoupil generální ředitel SP ČR Ing. Zdeněk Liška a opakovaně Ing. Jaroslav Hanák. Sdělili dále, že podporují zvýšení maximálního yměřovacího základu pro pojistné. Požadují však vyvážený přístup, který se promítne do všech oblastí. Případné úspory musí být účelně vynaloženy do investic pro budoucnost země. Navrhovaná opatření platí pro rok 2010. S doplněním vystoupil místopředseda ČMKOS Jaroslav Zavadil. Navrhl zrušit navýšení paušálních odpočtů od základu daně u OSVČ s administrativní náplní.

Na návrh ministra financí Ing. Eduarda Janoty bude společné vyjádření sociálních partnerů zapsáno a podepsáno ještě dnes a předáno ministru financí, jako podklad pro jeho další jednání.

Předsedající shrnul přednesené návrhy, poděkoval za vstřícnost a sdělil, že po dalších jednáních obdrží sociální partneři balíček opatření zítra s tím, že názory sociálních partnerů musí být známy do jednání vlády v pondělí 21. 9. t.r

• Dále v diskusi vystoupili:

- Alena Vondrová, předsedkyně OS státních zaměstnanců s nesouhlasným stanoviskem k návrhu na snížení platů ve státní správě.
- Ing. Pavel Dušek, místopředseda KZPS s doporučením k MPO ČR na předložení plánu opatření v oblasti druhotných surovin a odpadu do vlády ČR.
- RNDr. Jiří Schlanger, předseda OS zdravotnictví k mandatorním a nemandatorním výdajům v oblasti sociálních služeb.
- Ing. Jaromír Schubert za SP ČR s dotazem na uplatnění DPFO. S okamžitým vysvětlením vystoupil ministr financí Ing. Eduard Janota.
- Josef Středula, předseda OS Kovo k nutnosti řešit stále se zvyšující zneužívání dávek v nezaměstnanosti a zahrnout tento problém do balíčku.

Ministr financí reagoval s tím, že vláda při schvalování balíčku by měla uložit svým usnesením, příslušným ministrům, aby v této oblasti konali.

Předsedající po poradě s ostatními členy vládní delegace vystoupil k problematice protikrizového balíčku. Balíček je protikrizový, je hotový a platí pouze pro rok 2010 a musí mít rychlý efekt. Na MPSV ČR a řadě dalších ministerstvech se již zpracovávají koncepční materiály se střednědobým a dlouhodobým výhledem. Žádá proto sociální partnery o názory na opatření na další období po ukončení účinnosti protikrizového balíčku. Řadu opatření již předali, ale konkrétně formulované návrhy ještě očekává. Vláda se jimi bude zabývat a bude hledat průsečík nejhodnějších řešení. Je nutné, aby tyto koncepce byly zpracovány a schváleny co nejdříve.

Vystoupení doplnil ministr průmyslu a obchodu Ing. Vladimír Tošovský a sdělil, že je nutné řešit systémové chyby systémově a to i v průběhu roku 2010. Nutno řešit i strategické chyby, ale to je práce na další období po roce 2010. Operativně ale řešit záležitosti, které jsou známy již nyní.

V další diskusi vystoupili:

- Milan Štěch, předseda ČMKOS s připomenutím analýzy ČMKOS a s připomenutím nutnosti zpracování analýzy s výhledem dalšího vývoje. ČMKOS ve svém materiálu řadu návrhů již prezentovala.

Jan Wiesner, předseda KZPS s tím, že okamžitě lze řešit zvýšení kontrolní činnosti. V další rozpravě se diskutovala možnost a forma setkání k předání námětů a návrhů opatření k protikrizovému balíčku. Předsedající sdělil, že balíček bude ještě dnes